Alex Milcev, EY: Suntem în fața unei schimbări fundamentale de paradigmă. Asistăm la un nou nivel al relației ANAF-contribuabil

Viteza apariției unor noi reglementări, a digitalizării autorităților fiscale, transparența din ce în ce mai mare impusă companiilor, materializată atât printr-un număr de raportări în creștere, cât și printr-un nivel crescut de detaliu al informațiilor cerute, progresele tehnologiei sunt principalii factori care duc la redefinirea modului în care funcționează departamentele fiscale ale companiilor și tot atâtea elemente de atenție pentru companii. Aceasta ar fi, pe scurt, concluzia prezentărilor realizate de specialiștii EY în cadrul Conferinței sale anuale fiscale. Dar, în ciuda dificultăților cu care s-au confruntat și se vor confrunta agenții economici, aceștia dau dovadă de reziliență: în jur de 60% dintre companii anticipează o cifră de afaceri în creștere pentru 2022, cum relevă datele unui studiu EY, realizat în preambulul Conferinței.

„Suntem în fața unei schimbări fundamentale de paradigmă. Asistăm la un nou nivel al relației ANAF-contribuabil prin cele trei raportări noi anunțate pentru 2022 – SAF-T, RO e-factura si RO e-transport. Viteza cu care se implementează aceste schimbări digitale este cu totul remarcabilă. Este clar că peste un an raporturile cu fiscul din România vor arăta diferit pentru contribuabili. Mari sau mici, companiile trebuie să conștientizeze acest lucru și să fie pregătite pentru a face față noilor cerințe, dar și unei nevoi de

resurse umane, resurse financiare, dar mai ales de noi abilități”, a avertizat **Alex Milcev**, Liderul practicii de asistență fiscală și juridică EY România și Moldova.

La rândul lor, fiecare dintre partenerii EY a atins principalele tendințe din sfera fiscală. **Miruna Enache**, Liderul Diviziei de Asistență Fiscală în Tranzacții, a explicat **cum poate afecta companiile locale viitoarea Directivă europeană privind introducerea unui impozit minim de 15%.** *„Dacă impozitul minim nu este colectat într-o țară non-EU, unde este situată o entitate din grup, țările membre (inclusiv România) pot aplica Regula Plăților de Impozit, colectând o parte din impozitul suplimentar, în funcție de numărul de angajați şi de active”*, a spus **Miruna Enache**.

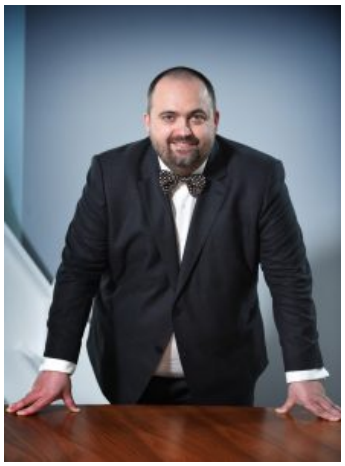

Implicațiile fiscale, dar şi din perspectivă imigraționistă datorate flexibilizării „maxime” a muncii și folosirii intense a tehnologiei în prestarea de activități profesionale au fost tratate de **Claudia Sofianu**, Liderul Departamentului de Impozit pe Venit şi Contribuții Sociale. Deoarece în ultimii doi ani mulți angajați au putut munci de oriunde, au apărut situații greu de clarificat în baza reglementărilor legislative „clasice” – de la deciderea locului taxării, la încercarea de evitare a dublei impuneri sau la analiza riscului de sediu permanent într-un alt stat. *„Conform sondajelor EY globale și locale din ultimul an, majoritatea companiilor par în continuare nepregătite pentru monitorizarea forței lor de muncă, pentru analiza implicațiilor complexe generate în zona fiscalității persoanelor fizice, a asigurărilor de contribuții sociale şi politică imigraționistă, în identificarea unor noi*

modalități de colaborare, în condițiile în care forța de muncă este deficitară”, a mai spus Sofianu.

„Efervescența” agendei de transformare a administrării fiscale şi agilitatea cu care contribuabilii vor adresa conformarea la noile raportări – SAF-T, e-factura, sistemul RO e-transport – vor contribui la succesul adresării inspecțiilor fiscale din anii care urmează, dar şi a gestionării mai eficiente a raportărilor fiscale, a apreciat, la rândul său, **Georgiana Iancu**, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte. *„Pentru moment, înțelegerea cerințelor de raportare pentru diverse spețe sau structuri de business, identificarea sursei datelor și volumetria datelor sunt printre cele mai frecvente provocări cu care se confruntă marii contribuabili care au început implementările SAF-T*”, a punctat **Georgiana Iancu**. Dincolo de provocările și complexitatea inerente raportării SAF-T, o implementare corectă poate permite, pe termen mediu, accesarea acelor beneficii pe care specialiștii EY au insistat să le sublinieze și până acum: timpi reduși de control fiscal, costuri mai reduse de conformare fiscală, simplificarea sau chiar eliminarea altor declarații fiscale.

Inspecțiile fiscale și evoluția lor, dar și aplicarea amnistiei sau a eșalonării au fost subiectele dezvoltate de **Emanuel Băncilă**, Liderul practicii de litigii și dispute fiscale al Băncilă, Diaconu și Asociații. *„Contribuabilii trebuie să conștientizeze această nouă oportunitate a eșalonării simplificate, fără garanții, care se aplică pentru orice creanță fiscală – chiar și celor ulterioare datei de 31 martie 2020. Totodată, recomand şi valorificarea amnistiei fiscale prelungite până la 30 iunie*

2022”, a precizat Băncilă.

Subiectul **prețurilor de transfer** a fost detaliat de **Adrian Rus**, Liderul Departamentului de Preţuri de Transfer, care a spus că este posibil ca, dat fiind volumul mare de informații aflat la dispoziția autorităţilor fiscale şi schimbul de informaţii între autorităţi, contribuabilii ar trebui să se aștepte la o creștere a numărului și intensității controalelor fiscale în privința preţurilor de transfer, aspect confirmat de reprezentanții ANAF. *„Pandemia a schimbat radical datele problemei şi punctele de referință în ceea ce privește domeniul preţurilor de transfer. România nu a adoptat recomandările OCDE în sensul unei flexibilități mai mari în abordarea inspecțiilor, si rămâne de văzut cât de bine pregătite şi documentate se vor dovedi a fi companiile, în momentul în care ANAF le va verifica tranzacţiile şi profitabilitatea afectate de perioada de pandemie”,* a subliniat Adrian Rus.

Conferința anuală de fiscalitate a EY s-a bucurat și de prezența unor **reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai ANAF**. Astfel **Alin Chițu**, secretarul de stat in cadrul Ministerului Finanțelor a acoperit mai multe aspecte ale reglementarilor fiscale viitoare si a declarat: *„Am observat că, în contextul ajutorului masiv acordat în perioada pandemiei mediului de afaceri, veniturile la bugetul de stat totuși nu s-au redus. De aceea, în 2022 Ministerul Finanțelor se va concentra pe colectarea mai bună fără sa fie nevoie de creștere a taxelor si impozitelor”*.

„SAF-T, e-factura, RO e-transport, alături de toate celelalte proiecte de digitalizare ale ANAF vin în sprijinul contribuabililor, având ca principal beneficiu pentru aceștia reducerea costului conformării pe termen mediu”, a transmis mediului de afaceri și **Daniel Tudor**, directorul general al

Direcției Generale de Management al Riscurilor al ANAF. *„Aceste instrumente vor permite ANAF identificarea timpurie a eventualelor erori și efectuarea unor acțiuni țintite, de scurtă durată pentru remedierea acestora și creșterea conformării fiscale. De asemenea, vom putea să valorificăm de o manieră inteligentă și structurată volumul de date și vom putea operaționaliza pe deplin sistemul de management al riscurilor fiscale”,* a mai spus **Daniel Tudor**.

Cum se simt companiile – sondaj EY

Aproape 70% dintre respondenții studiului EY care a sondat percepția companiilor despre facilitățile acordate în pandemie și despre măsurile fiscale recente adoptate de Guvern au declarat că au aplicat la facilitățile oferite de stat, în starea de urgență și, ulterior, în starea de alertă. Cele mai importante măsuri de sprijin accesate au fost reducerea la plata impozitului pe profit și indemnizațiile de șomaj tehnic, ca și amnistia fiscală, a revelat studiul EY.

În schimb, răspunsurile primite la întrebarea despre cât de mult s-au simțit ajutate de sprijinul oferit de stat au fost foarte împărțite, ceea ce ar putea reflecta gravitatea valului crizei cu care s-au confruntat și reacțiile diferite. Astfel, 38% dintre respondenți spun că s-au simțit ajutați mult și foarte mult de măsurile adoptate de Guvern în starea de urgență și în cea de alertă, 34,2% au declarat că suportul primit a fost „nici mult, nici puțin”, iar 27% au spus că a fost „puțin” și „foarte puțin” ce au primit din partea Guvernului.

În ceea ce privește măsurile luate de Guvern în Ordonanța 130 din decembrie, companiile au spus într-o proporție covârșitoare că nu vor aplica pentru măsura amnistiei fiscale prelungite. Ceea ce ar putea însemna, însă, că deja au beneficiat de amnistie, pe de-o parte, pe de alta că „obligațiile ce fac obiectul amnistiei sunt tot cele de dinainte de 31 martie 2020”.

50% dintre companii au decis oprirea acordării de beneficii, drept reacție la eliminare posibilității acordării de tichete cadou pentru angajații terților. Foarte puține companii – cca 12%, se mai gândesc să acorde altfel de premii către angajații partenerilor sau să mărească onorariile de marketing ale acestora.

Dintre problemele cu care s-au confruntat companiile sau cu care anticipează că se vor confrunta anul acesta, legislația sau reglementările fiscale sunt văzute ca fiind cele mai importante – peste 35% dintre respondenți pronunțându-se în acest sens. Pe locul doi se situează complexitatea fiscală în creștere, cu 26%, iar pe locul trei problemele cu forța de muncă mobilă – pentru aproape 20% dintre participanți. Următoarele locuri sunt ocupate de incertitudinea sau riscurile mai mari în ceea ce privește prețurile de transfer și intensificarea activității de control fiscal. În schimb, companiile care au participat la studiul EY privesc cu optimism anul 2022 anticipând într-un număr important – aproape 60%, o cifră de afaceri în creștere. O treime planifică menținerea cifrei de afaceri şi doar 10% anticipează o reducere.

Impozitarea multinaționalelor cu minimum 15% intră în linie dreaptă. La ce se pot aștepta companiile din România

Autor: Miruna Enache, Partener, Liderul Diviziei de Asistență Fiscală în tranzacții, EY România

Multinaționalele trebuie să fie pregătite: România, prin vocea ministrului său de Finanțe, Adrian Câciu, începe pregătirile pentru implementarea, chiar de la 1 ianuarie 2023, a Directivei privind nivelul minim de impozitare. Cum costurile administrative și de conformare la introducerea impozitului minim global pe profit (GloBE) vor fi minime, așa cum dă asigurări Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), unde va trebui să lucreze cu adevărat Guvernul va fi la adaptarea legislației, astfel încât să ia în calcul toate situațiile specifice și să pregătească norme clare, care să asigure o aplicare ușoară a Directivei europene.

Măsura introducerii unui impozit minim global a fost anunțată drept revoluționară de toată lumea fiscală la jumătatea anului trecut și prevede introducerea unui impozit minim de 15% pe profiturile multinaționalelor și taxarea lor în statele în care realizează profitul.

Din punct de vedere tehnic, OCDE dă asigurări că „regulile GloBE au fost concepute cu scopul de a minimiza costurile și complexitatea, atât pentru autoritățile fiscale, cât și pentru contribuabili, în contextul obiectivelor politicii fiscale ale pilonului doi”. Argumentele Organizației includ faptul că noua măsură utilizează pragurile și definițiile deja cunoscute statelor în raportările pe care trebuie să le realizeze țară cu țară, așa-numitele CbCR. Adică, vor fi folosite informațiile financiare la nivel de entitate și standardele de contabilitate existente, fără ajustări; vor fi excluse din operațiunile dintr-o jurisdicție unde se obțin sub 1 milion euro în profit și 10 milioane euro în venituri.

Intenția este ca entitatea mamă ultimă, cea care are capacitatea de a plăti suma necesară, să plătească o diferență de impozit doar atunci când este cazul. De altfel, viitorul cadru de implementare va include îndrumări administrative suplimentare cu privire la obligațiile declarative și de plată: țările pot dezvolta anumite reguli, pentru a ajuta la atenuarea sarcinilor de conformitate pentru companiile

multinaționale.

OCDE ia în considerare și posibilitatea ca nu toate țările, deși majoritatea statelor lumii au aderat la impozitul minim global, să poată aplica reglementarea în același timp și cu privire la același venit cu impozitare redusă.

Pentru a elimina riscul de supraimpozitare, conform regulilor OCDE, se aplică reguli prioritare care asigură dezactivarea regulilor de impozitare minimă globală, în situațiile în care venitul cu impozitare redusă este deja supus impozitului minim în altă parte. În plus, regulile impozitului minim pe profit asigură că toate jurisdicțiile care implementează GLOBE au același punct de plecare, atât cu privire la regim, cât și la interpretare. Cadrul incluziv va asigura, de asemenea, că normele funcționează efectiv într-un mod coordonat pe măsură ce țările trec în faza de implementare.

În plus, țările care adoptă regulile OCDE nu vor fi obligate să introducă taxe interne suplimentare asupra propriilor contribuabili rezidenți, dar pot alege să facă acest lucru. În măsura în care o țară alege să implementeze impozitul minim intern calificat, o astfel de taxă va reduce valoarea taxei suplimentare care ar putea fi altfel aplicabilă, în conformitate cu regulile GloBE și plătibilă într-o altă jurisdicție.

De exemplu, dacă taxa suplimentară de 100 de euro este datorată într-o anumită jurisdicție, dar aceasta impune propriul impozit intern calificat minim tot de 100 de euro, atunci nu va exista taxă suplimentară datorată, conform regulilor impozitului minim global (GloBE).

Cu o rată de impozitare efectivă minimă de 15%, regulile GloBE sunt de așteptat să genereze aproximativ 150 de miliarde USD în venituri fiscale globale suplimentare pe an. Acestea includ nu doar veniturile așteptate din aplicarea normelor în sine, ci și venituri suplimentare din impozitul pe profit așteptate

din reducerea transferărilor de profituri ca urmare a introducerii regulilor. O rată de impozitare efectivă jurisdicțională de 15% reprezintă un pas important față de ratele istorice, adesea foarte scăzute, pentru veniturile din sursele străine ale multinaționalelor.

Se așteaptă că regulile GloBE să reducă presiunea resimțită de guverne în a oferi investitorilor stimulente fiscale, reduceri sau eliminări parțiale ale taxelor. În plus, se așteaptă ca țările în curs de dezvoltare să își poată proteja în continuare baza de impozitare prin aplicarea unui tratat care le va permite țărilor să-și păstreze dreptul de impozitare, pe care, altfel, l-ar fi cedat, în temeiul unui tratat fiscal, asupra anumitor plăți efectuate către părți afiliate din străinătate, care prezintă adesea riscuri BEPS, cum ar fi dobânzi și redevențe.

Dar, dincolo de asigurările oferite de OCDE, să vedem care vor fi efectele resimțite de companiile din întreaga lume și din România.

În primul rând, Uniunea Europeană a aprobat în decembrie 2021 un proiect de directivă vizând BEPS 2.0, care va introduce din 2023 și, respectiv, din 2024, prevederi comune în statele membre privind aplicarea Regulii de Includere a Veniturilor și, respectiv, a Regulilor de Plăți Sub-impozitate. Astfel, sunt avute în vedere caracteristici proprii Pieței Unice Europene și definițiile și regulile vor trebui implementate în fiecare stat membru. Regulile europene vor acoperi și grupurile domestice care au o cifră de afaceri cumulată de peste 750 de milioane de euro, iar entitatea mamă care aplică Regula de Includere a Veniturilor va plăti impozitul suplimentar, nu doar pentru filialele din jurisdicții terțe, ci şi pentru entități rezidente în state membre. Statele membre pot alege să implementeze impozitul suplimentar pentru entitățile din grup situate pe teritoriul lor.

România va trebui să își adapteze legislația pentru a include

aceste noi reguli de impozitare, acoperind și situații specifice (cum ar fi microîntreprinderile, situația în care o entitate din grup aflată în România trebuie să aplice impozitul minim suplimentar, chiar dacă nu este societate holding etc.). Pregătirea unor norme clare pentru aplicarea practică a noilor reguli este extrem de importantă (așa cum s-au dovedit extrem de utile normele de aplicare pentru toată legislația europeană implementată la noi).

Guvernele lumii introduc noi taxe sau le cresc pe cele existente. Ce va face România?

Autor: Alex Milcev, Partener, Liderul departamentului de Asistenţă Fiscală şi Juridică, EY România

Nevoia tot mai acută de bani pentru finanțarea deficitelor generate de pandemie împinge Guvernele lumii să introducă noi impozite sau să le crească pe cele existente. Inclusiv Comisia Europeană a anunțat că are în vedere implementarea a trei noi taxe, de la care așteaptă în perioada 2023-2030 venituri suplimentare de aproape 17 miliarde de euro, pentru susținerea programului NextGeneration. Dacă în vreo țară se mai vorbește despre facilități de natură fiscală, acestea sunt acordate doar investitorilor sau direct indivizilor. Inclusiv China, țara cu cea mai mare creștere economică în ciuda crizei, vorbește despre consolidare fiscală.

Cum ar putea arăta 2022 din punct de vedere fiscal pentru România?

Startul valului de creșteri a fost dat încă de la mijlocul anului trecut, odată cu dezbaterea în Congresul american a Strategiei președintelui american Joe Biden – *Build Back Better Act*. Documentul se bazează pe majorări ale cotelor de impozitare – creștere a ratei impozitului pe venitul companiilor la 26,5%, creștere a cotei maxime pentru câștigurile de capital la 25%, la care se adaugă și o majorare la 15% a GILTI (*Global Intangible Low Tax Income*), pentru a descuraja companiile americane să mute profiturile în afara SUA, recompensându-le pe cele care investesc în America. În general, banii ar trebui să meargă către investiții în crearea de locuri de muncă prin modernizarea infrastructurii și energie verde. Tot în *Built Back Better Act* se vorbește despre acordarea unui credit fiscal de 10% companiilor americane care fac producție și investesc în revitalizarea lor – „*10% Made in America project*".

Și Germania intenționează să crească taxele, între care și taxa pe dioxid de carbon, pentru a accelera programul de energie verde. Doar că Germania se află într-o poziție avantajoasă – a primit mai mult de jumătatea din banii oferiți de Comisia Europeană în 2020 sub forma ajutoarelor de stat și are cea mai mare creștere economică din zona Euro, ceea ce se traduce prin venituri în creștere în 2021. Astfel, potrivit estimărilor autorităților germane, până în 2025, se estimează că toate nivelurile de guvernare – inclusiv local, statal și federal – vor colecta un plus de 179 de miliarde de euro, o creștere marginală a veniturilor anuale ale guvernului german de peste 1,5 trilioane de euro. De asemenea, noul guvern german a anunțat că va oferi scutiri de taxe persoanelor fizice și companiilor în valoare de cel puțin 30 de miliarde de euro. Finanțele plănuiesc, de asemenea, o lege fiscală pentru a ajuta companiile să facă față pandemiei, permițându-le să compenseze pierderile din 2022 și 2023 cu profiturile din anii precedenți.

Polonia, pe de altă parte, a pus la punct „*Polish Deal*", prin

care își propune să susțină puternic cercetarea-dezvoltarea, proprietatea individuală și indivizii, dar și bugetul prin noi taxe. Cea mai importantă – taxa pe veniturile marilor corporații care nu plătesc impozit pe profit, ce se va calcula ca 0,4% din veniturile acestora, plus 10% din așa-numitele costuri excesive, adică din cheltuielile utilizate în scopuri de optimizare fiscală (utilizarea unor prevederi legale care reduc parțial sau total plățile taxelor). Este de așteptat să afecteze atât societățile, cât și grupurile de companii care raportează pierderi în declarațiile lor fiscale anuale sau a căror profitabilitate este de 1% sau mai puțin.

Investițiile și investitorii sunt răsplătiți, însă, cu o autorizație unică care va privi implicațiile fiscale ale investiției (așa-numita „Hotărâre 590”) în integralitate. Autorizările vor fi emise de Ministerul Finanțelor investitorilor strategici pentru investițiile care depășesc 100 milioane PLN (peste 20 milioane euro), iar, din 2025, pragul va fi redus la 50 milioane PLN (peste 10 milioane euro). Hotărârea 590 este o nouă formă de asigurare formală a consecințelor fiscale ale unei investiții, care ar trebui să abordeze inclusiv acorduri de stabilire a prețurilor în avans, regula generală anti-abuz și alte aspecte fiscale pentru o perioadă de cinci ani.

China a pășit în martie anul trecut în al 14-lea plan cincinal, axat pe „calitate” și pe consum intern, dar și pe implementarea unor măsuri economice din zona economiei verzi, a noilor tehnologii, creșterea nivelului de trai (după ce se consideră atins obiectivul cincinalului precedent de eliminare a sărăciei absolute), dar și de reducere a dependenței de evoluția economiei globale.

Guvernul a anunțat că își va reduce obiectivul de deficit principal și va face asta prin eliminarea treptată a scutirilor și amânărilor oferite în trecut, ca și prin stoparea emiterii de obligațiuni naționale și locale speciale, destinate în principal finanțărilor de infrastructură. Deși

modestă (de doar 0,1% din PIB) ajustarea evidențiază atenția guvernului asupra utilizării politicii fiscale ca să contracareze presiunile pe creșterea economică.

Unde este România? Dacă majoritatea stelelor lumii întăresc taxarea pentru a-și susține planuri de viitor și au strategii de țară puse la punct, Guvernul nostru nu a comunicat, cel puțin până la acest moment, un astfel de plan specific.

Ceea ce se știe este că deficitul bugetar va fi de 77 miliarde lei, iar datoria publică ajunsă la scadență și rostogolită va fi de 68 miliarde lei.

Finanțarea va veni, în mare parte, din împrumuturi, dar și din Planul Național de Redresare și Reziliență, finanțat de programul european NextGeneration.

Cele aproape 30 de miliarde de euro ce vor veni dacă România va realiza peste 200 de reforme și peste 290 de investiții, ar putea face o mare diferență în următorii cinci ani. Pe de altă parte însă, trebuie să ținem cont că banii vin la pachet nu doar cu obligativitatea îndeplinirii angajamentelor, ci și cu eliminarea unor facilități fiscale – scutirile pentru angajații din IT sau construcții, modificarea regimului microîntreprinderilor, care a fost frecvent abuzat, și că este doar o problemă de timp până când ele vor deveni realitate. Dar, ca să fim consecvenți și să privim partea bună a lucrurilor, Comisia Europeană nu a impus în niciun fel un calendar strict, spre deosebire de ceea ce s-a întâmplat în alte țări, care au trebuit să se angajeze și să elimine facilitățile fiscale imediat.

O altă oportunitate ar putea veni dacă Guvernul își va îndeplini promisiunea, făcută până acum de mai mulți miniștri de finanțe, de a face utilizabile facilitățile acordate cercetării-dezvoltării. Așa cum am putut constata în repetate rânduri, chiar și în cel mai recent sondaj realizat de EY, firmele se feresc să aplice facilitățile, temându-se de

neclaritățile legislative (cum ar fi colaborarea cu experții care pot valida natura de cercetare-dezvoltare a activităților).

Pe de altă parte, avem și declarațiile recente privind reintroducerea impozitării progresive, deși pe finalul anului trecut au existat multe asigurări că executivul nu are în vedere o astfel de măsură.

La toate acestea se adaugă diferitele inițiative europene care vizează introducerea de noi taxe (comercializarea certificatelor de emisii, mecanismul de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon și cota din profiturile reziduale ale întreprinderilor multinaţionale care vor fi realocate statelor membre ale UE în temeiul recentului acord OCDE/G20 privind realocarea drepturilor de impozitare sunt anunțate cel mai recent), care vin să pună o presiune suplimentară, urmărind o agendă proprie, care ne va afecta politica fiscală.

Tot acest context face ca promisiunea Guvernului de a nu umbla la sistemul de impozitare în 2022, să devină improbabilă. Va fi nevoie de foarte mult control și disciplină pentru ca toți banii suplimentari să vină doar din întărirea colectării. Rolul principal urmează să fie jucat de digitalizarea ANAF – ce, doar prin aplicarea noi declarații SAF-T (Fișierul Standard de Control Fiscal) ar trebui să aducă o creștere a veniturilor fiscale cu 2,5 puncte procentuale din PIB până la finele lui 2025 și o reducere a deficitului de încasare a TVA cu cel puțin cinci puncte procentuale până la jumătatea lui 2026 – „strict din perspectiva îmbunătățirii activității fiscale, fără eliminarea excepțiilor și altele asemenea”, cum a punctat în mai multe declarații publice însăși președinta ANAF. La întărirea colectării va contribui și o altă măsură lansată pe finele lui 2021, E- factura, ce treptat va deveni obligatorie pentru companii.

În concluzie, anul 2022 se anunță unul cu multe incertitudini

și ar fi binevenit un plan concret din partea Guvernului privind măsurile de politică fiscală și de modificare a regimului de impozitare, pe următorii doi-trei ani.

Pentru cine și de când se ieftinește căldura?

Autori:

Costin Manta, Partener Asociat, Departamentul de Taxe indirecte, EY România

Florina Parîng, Senior Manager, Departamentul de Taxe indirecte, EY România

Ordonanța de Urgență a Guvernului numărul 130, emisă la finele anului trecut, prevedea, alături de multe altele, și reducerea la 5% a cotei de TVA pentru livrarea energiei termice în sezonul rece, începând chiar cu 1 ianuarie 2022. Măsura era destinată protejării anumitor categorii de consumatori – populație, spitale publice și private, organizații non-guvernamentale, lăcașe de cult și furnizori de servicii sociale. Dacă vestea a fost binevenită pentru consumatorii protejați, furnizorilor în schimb le-a generat o problemă serioasă, întrucât prevederea nu clarifică momentul sau chiar modul în care furnizorii pot aplica cota redusă, punând sub semnul întrebării implementarea măsurii de protecție.

Ideea susținerii consumatorilor prin scăderea cotei de TVA pentru energia termică destinată populației nu este una nouă, măsura fiind inițial introdusă încă din vara lui 2021, cu aplicabilitate din ianuarie 2022. Față de versiunea din vară a reglementării (care, de altfel, a fost abrogată înainte de a produce efecte), ultimele dispoziții extind categoriile de beneficiari. Pe lângă populație, Ordonanța introduce și mai multe categorii cu funcții sociale vulnerabile, cum ar fi spitale, ONG-uri și furnizori de

servicii sociale.

Când ar putea fi aplicată cota de 5%? Ordonanța limitează aplicabilitatea cotei reduse la sezonul rece, mai precis vizează perioada 1 noiembrie – 31 martie a anului următor. Prin urmare, în sezonul rece actual, 2021-2022, consumatorii nu vor putea beneficia decât parțial de reducerea TVA, întrucât cota de 5% este aplicabilă livrărilor de energie termică efectuate începând cu data de 1 ianuarie 2022.

Astfel, la o primă vedere, s-ar părea că intenția legiuitorului a fost de a folosi cota redusă de 5% TVA pentru energia termică consumată după data de 1 ianuarie 2022. În schimb, conform regulilor ce guvernează TVA, nu ar trebui să ne uităm la data consumului efectiv, ci la data prevăzută în contract pentru plată sau data emiterii unei facturi. Cu alte cuvinte, conform regimului de aplicarea a TVA, factura primită în ianuarie 2022 va fi redusă, chiar dacă ea vizează un consum efectiv înregistrat în decembrie 2021.

Și, dacă privim în perspectivă, decalajul dintre consumul efectiv și plată/ facturare se va păstra și pentru sezoanele reci următoare. Astfel, la cum arată regulile curente de TVA și în lipsa unor clarificări specifice în zona livrărilor de energie termică, consumul din luna octombrie s-ar putea factura în noiembrie cu 5% TVA, dar consumul din martie s-ar putea factura în aprilie la cota standard de 19%. În aceste condiții, furnizorii de energie termică vor avea sarcina de a lucra cu două cote de TVA și să se asigure că le aplică corect, baza fiind regulile de TVA prin raportare la prevederile contractelor de furnizare.

O altă „dilemă” cu care se confruntă furnizorii de energie termică este legată de semnificația termenului de „populație”. Mai precis, cine este și cum se identifică populația, plecând de la scopul măsurii: ”de a susține populația și anumite categorii vulnerabile în contextul situației economice actuale”. În lipsa unei definiții exprese a noțiunii, precum

și a unor reguli de delimitare, va fi dificilă aplicarea legii având în vedere varietatea de cazuri practice existente.

Spre exemplu, dacă furnizorul încheie un contract cu o asociație de proprietari pentru livrarea de energie termică către locatarii unui bloc în care există atât proprietari persoane fizice, cât și persoane juridice (altele decât cele vizate de reducerea cotei), apare întrebarea dacă furnizorul va putea emite o factură cu 5% TVA către respectiva asociație de proprietari. Sau dacă va avea, de exemplu, obligația să identifice categoriile de beneficiari care reprezintă „populație” (am putea presupune că este vorba despre beneficiarii persoane fizice, celelalte categorii fiind excluse). Mai mult, dacă ar exista o asemenea obligație, cum ar putea fi aceasta îndeplinită în practică? Care sunt verificările minime necesare pe care trebuie să le realizeze furnizorii de energie termică și până unde ar putea merge? Ar trebui să implice asociația de proprietari și să îi solicite direct informații privind calitatea proprietarilor (persoane fizice sau persoane juridice)? Sau să solicite informații din partea altor autorități, cum ar fi direcțiile de impozite și taxe locale sau Registrul Comerțului? În lipsa unor precizări exprese, rămâne de văzut dacă, cât de complexe și cât de probabile ar trebui să fie aceste „investigații” suplimentare din partea furnizorilor.

În lipsa unei posibilități legale de delimitare, furnizorii ar putea fi tentați, din prudență și din dorința de simplitate, să aplice cota standard de 19%. În acest caz, nu ar mai fi îndeplinit însuși scopul reglementării – ușurarea poverii consumatorilor finali și nu ar trebui prin urmare să fie o opțiune practică. Mai mult, aplicarea cotei reduse nu este opțională, deci furnizorii nu pot alege aplicarea cotei standard.

Pe de altă parte, aplicarea cotei reduse de 5% pentru toate livrările de energie termică ar implica posibilitatea ca de reducerea TVA să beneficieze și persoanele juridice

neeligibile, contrar scopului măsurii. Mai mult, o astfel de abordare ar expune furnizorii de energie termică riscului ca autoritățile fiscale să impună TVA suplimentară la momentul controlului, poate chiar după câțiva ani de operare în acest mod (însoțită de dobânzi şi penalități).

Aceste aspecte reprezintă doar o parte dintre nelămuririle ce apar la o primă încercare de aplicare a legii. Așteptăm cu interes cu toții, dar mai ales consumatorii, eventuale clarificări privind modul de aplicare a legii pentru a ne bucura de costuri reduse cu încălzirea, „scutite” de expuneri fiscale suplimentare.

Redresarea şi rezoluţia instituţiilor de credit şi a firmelor de investiţii

Autori:

Matei Dimoftache, Partner, Head of Banking & Finance, Duncea, Ștefănescu & Associates

Alexandra Leaua, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates

În Monitorul Oficial al României nr. 1.256/31.12.2021 a fost publicată **Legea nr. 320/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în**

domeniul financiar („Legea 320/2021”).

Legea 320/2021 asigură transpunerea fidelă a prevederilor Directivei (UE) 2019/879, inclusiv a clarificărilor furnizate de Comisia Europeană în cadrul întâlnirilor organizate de către aceasta, pentru a asigura o implementare uniformă a Directivelor Europene la nivel național de către statele membre ale Uniunii Europene.

Domeniul de aplicare:

Noile prevederi ale Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar („Legea 312/2015”) se aplică:

1. instituțiilor de credit și firmelor de investiții, persoane juridice române;
2. instituţiilor financiare, persoane juridice române, care sunt filiale ale unei instituţii de credit, ale unei firme de investiţii ori ale uneia dintre societăţile de tipul celor prevăzute la lit. c) sau d), persoane juridice române sau dintr-un alt stat membru și care sunt acoperite de supravegherea la nivel consolidat a întreprinderii-mamă, persoană juridică română sau dintr-un alt stat membru, în conformitate cu prevederile art. 6-17 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European şi al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerinţele prudenţiale pentru instituţiile de credit şi societăţile de investiţii şi de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, cu modificările ulterioare;
3. societăţilor financiare holding, societăţi financiare holding mixte şi societăţi holding cu activitate mixtă, persoane juridice române;
4. societăţilor financiare holding-mamă din România, societăţi financiare holding-mamă din Uniunea Europeană, societăţi financiare holding mixte-mamă din România,

societăţi financiare holding mixte-mamă din Uniunea Europeană, persoane juridice române;
5. sucursalelor stabilite pe teritoriul României ale instituţiilor de credit şi ale firmelor de investiţii din state terţe.

Legea 320/2021 vizează, în principal, următoarele:

- definirea unor concepte noi precum „entitate de rezoluție” și „grup de rezoluție”;
- modificarea dispozițiilor care reglementează *(i)* planificarea rezoluției, inclusiv din perspectiva identificării entităților/grupurilor de rezoluție; *(ii)* stabilirea unei cerințe MREL („cerinţa minimă de fonduri proprii şi datorii eligibile”) adecvate pentru asigurarea unei capacități satisfăcătoare de absorbție a pierderilor și de recapitalizare;
- introducerea unor prevederi care să asigure o cerință MREL îmbunătățită pentru instituțiile de tip G-SII („instituții globale de importanță sistemică”) dar și pentru alte instituții de credit importante, prin alinierea la standardul Listei termenilor și condițiilor privind capacitatea totală de absorbție a pierderilor („TLAC”), atât în ceea ce privește nivelul cerinței, cât și în ceea ce privește criteriile de eligibilitate ce trebuie îndeplinite de instrumentele de datorie luate în calcul la determinarea cerinței;
- introducerea de prevederi privind aplicarea cerinței MREL în cazul rețelelor cooperatiste, precum și de dispoziții privind derogările ce pot fi acordate la îndeplinirea cerinței MREL în cazul casei centrale și a cooperativelor de credit afiliate la aceasta;
- introducerea de prevederi care asigură descrierea procesului de luare a deciziilor cu privire la cerința MREL internă și cerința MREL externă, în cadrul colegiilor de rezoluție;

- introducerea, în sarcina instituțiilor de credit, a unor obligații de raportare către autoritățile competente, precum și a unor obligații de publicare în legătură nivelul și componența cerinței MREL;
- introducerea unor prevederi referitoare la condiții de conduită, cu scopul de a preveni vânzarea excesivă a instrumentelor de datorie eligibile pentru calculul cerinței MREL către clienții retail care nu au o înțelegere corespunzătoare a riscurilor aferente deținerii instrumentelor respective;

Astfel, potrivit Legii 320/2021, pentru vânzarea către clienți de tip retail din România, *i)* **trebuie îndeplinite cerinţele prevăzute la art. 87 alin. (3) şi (4) din Legea nr. 126/2018 privind pieţele de instrumente financiare**, iar *ii)* cuantumul inițial investit într-unul sau mai multe instrumente de datorie eligibile trebuie să fie de **cel puțin 50.000 EUR**.

- extinderea aplicabilității prevederilor care vizează conversia și reducerea valorii și în cazul instrumentelor de datorie eligibile pentru calculul cerinței MREL, nu numai în cazul instrumentelor de fonduri proprii (de nivel 1 suplimentar și de nivel 2), atunci când instituția de credit atinge punctul de neviabilitate;
- modificări în ceea ce privește funcționarea colegiilor europene de rezoluție în cazul grupurilor care au întreprinderea – mamă într-un stat terț;
- modificări în ceea ce privește cerința de a include recunoașterea contractuală a efectelor instrumentului de recapitalizare internă în acorduri care guvernează instrumente de datorie reglementate de legislația statelor terțe;
- situația în care se adaugă în contract o clauză în temeiul căreia datoria respectivă poate face obiectul măsurii de reducere de valoare, conversie, anulare impuse de către autoritatea de rezoluție;

- introducerea de prevederi referitoare la recunoașterea contractuală a competențelor de suspendare a obligațiilor în caz de rezoluție;
- introducerea obligației în sarcina instituțiilor de credit și entităților cărora li se aplică Legea 320/2021 de a include în orice contract financiar la care acestea sunt parte, și care este reglementat de legislația unui stat terț, clauze prin care părțile prevăd că respectivul contract financiar poate face obiectul exercitării competențelor de suspendare sau de limitare a unor drepturi și obligații ale autorității de rezoluție;
- introducerea obligației în sarcina întreprinderilor-mamă din Uniunea Europeană, persoane juridice române, de a se asigura că filialele lor din state terțe prevăd în contractele financiare care intră în domeniul de aplicare a Legii 320/2021, a unor clauze care să excludă posibilitatea ca exercitarea competenței autorității de rezoluție de a suspenda sau a limita drepturile și obligațiile întreprinderii-mamă din Uniunea Europeană să constituie un motiv întemeiat pentru încetarea anticipată, suspendarea, modificarea, exercitarea drepturilor de a stinge sau de a compensa drepturi sau obligații, sau de a executa garanțiile reale;
- introducerea de prevederi care vizează noi competențe pentru autoritatea de rezoluție:

i) de a interzice distribuirea de către instituțiile de credit atunci când nu este îndeplinită cerința amortizorului combinat, luată în considerare suplimentar față de cerința MREL determinată în funcție de valoarea totală a expunerii la risc;
ii) competențe în vederea soluționării încălcărilor cerinței MREL;
iii) de a se asigura că, în perioada de suspendare, deponenții nu întâmpină dificultăți financiare;
iv) de a limita executarea garanțiilor reale;

v) de a suspenda obligațiile de plată ale unei instituții de credit, anterior rezoluției (cunoscută sub denumirea de „instrument de moratoriu”).

Referitor la competența de suspendare a obligațiilor de plată, inclusiv în ceea ce privește depozitele eligibile, Legea 320/2021 stabilește că exercitarea acestei competențe este posibilă dacă:

1. autoritatea de rezoluție evaluează cu atenție impactul pe care l-ar putea avea exercitarea respectivei competențe asupra bunei funcționări a piețelor financiare și
2. ia în considerare legislația națională care protejează drepturile creditorilor și egalitatea de tratament a creditorilor în procedura de insolvență.

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că:

1. în cazul în care autoritatea de rezoluție exercită **competența de suspendarea obligațiilor de plată sau de livrare** în ceea ce privește **depozitele garantate**, Legea 320/2021 stabilește că acele depozite nu sunt considerate indisponibile în sensul Legii 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de depozitelor bancare;
2. în cazul exercitării **competenței de suspendare a obligațiilor de plată sau de livrare** în ceea ce privește **depozitele eligibile**, autoritatea de rezoluție se asigură că deponenții au acces la un cuantum zilnic adecvat din depozitele respective, determinat ca raport dintre valoarea cheltuielilor totale medii lunare pe o gospodărie și numărul mediu de zile din trimestrul imediat anterior datei de referință, pe baza datelor publicate de Institutul Național de Statistică.

Alte modificări și completări aduse Legii 312/2015:

Distinct de modificările aduse Legii 312/2015 în vederea asigurării transpunerii Directivei 2019/879/UE, Legea 320/2021 vizează o serie de alte modificări privind:

- realizarea de corecții de natură formală asupra textului inițial al legii;
- clarificarea anumitor prevederi pentru a facilita înțelegerea textului, ca urmare a:

i) corespondenței cu instituțiile de credit de la momentul intrării în vigoare a Legii 312/2015;
ii) identificării de către Banca Națională a României, în calitate de autoritate de rezoluție, unor inconsistențe ale textului legal sau a lipsei de reglementare a unor aspecte, care au determinat dificultăți în aplicarea prevederilor legii.

- procesele operaționale și decizionale;
- revizuirea unor prevederi privind administratorul temporar:

i) introducerea ipotezei în care funcționarea organului de conducere al instituției de credit este împiedicată din motive precum vacantarea simultană a tuturor posturilor existente în cadrul organului de conducere ori imposibilitatea membrilor organului de conducere de a exercita responsabilitățile încredințate;
ii) inserarea competenței administratorului temporar de a efectua, în ipoteza anterior menționată, evaluarea conducătorilor unei instituții de credit, potrivit prevederilor în materie cuprinse în OUG 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului („OUG 99/2006”).

- introducerea unor prevederi referitoare la crearea unui

mecanism flexibil de guvernanță a proceselor și de formalizare a deciziilor Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate de rezoluție;

- revizuirea prevederilor referitoare la *instituția-punte*, inclusiv din perspectiva corelării cu prevederile OUG 99/2006;
- introducerea de prevederi referitoare la competența generală a Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate de rezoluție, de a colecta informații și de a efectua inspecții, atât în etapa de planificare, cât și în etapa de rezoluție;
- introducerea de prevederi referitoare la competența Băncii Naționale a României de a dispune măsuri, separat de aplicarea de măsuri sancționatoare și sancțiuni administrative (similar OUG 99/2006), precum și circumstanțierea situațiilor în care pot fi aplicate acestea;
- consolidarea cadrului legal privind regimul aplicării sancțiunilor administrative și a măsurilor sancționatoare;
- introducerea unor prevederi privind competența Băncii Naționale a României de a emite reglementări secundare în aplicarea legii și a actelor europene, precum și de a emite instrucțiuni și precizări prin care să se asigure transpunerea legislației relevante adoptate la nivelul Uniunii Europene și prin care să se urmărească implementarea celor mai bune practici internaționale în domeniul redresării și rezoluției;
- introducerea unor prevederi cu privire la:

i) conformarea unor instituții de credit și a unor entități prevăzute de lege cu ghidurile și recomandările emise de Autoritatea Bancară Europeană („ABE”), potrivit instrucțiunilor/precizărilor emise de Banca Națională a României;
ii) competența Băncii Naționale a României de a interveni în caz de neconformare.

În acest sens, s-a prevăzut posibilitatea ca Banca Națională a României să facă recomandări instituțiilor de credit și entităților și/sau să poată dispune măsuri în situația în care acestea nu asigură implementarea corespunzătoare a instrucțiunilor/precizărilor emise de Banca Națională a României cu privire la ghidurile și recomandările emise de ABE.

Amendamente aduse altor acte normative:

Amendamente cu privire la Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență:

- introducerea unor prevederi care să asigure faptul că, în procedura obișnuită de insolvență, creanțele care rezultă din elemente ale fondurilor proprii au un rang de prioritate inferior celui acordat oricărei alte creanțe subordonate;
- introducerea unor prevederi potrivit cărora instrumentele care sunt doar parțial recunoscute în categoria fondurilor proprii trebuie să fie tratate drept creanțe rezultate din fondurile proprii pentru valoarea lor integrală.

Amendamente cu privire la Legea nr. 253/2004 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și în sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare:

- introducerea unor dispoziții pentru preluarea unor concepte introduse de Regulamentul (UE) 648/2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții pentru a se asigura o înțelegere comună a termenilor utilizați în diferitele instrumente juridice.

Dispoziții tranzitorii:

Legea 320/2021 a intrat în vigoare la data de **03.01.2022** (la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României).

Prin excepție, anumite prevederi vor intra în vigoare la data de **01.01.2024**.

Riscuri fiscale pentru platformele online și lucrătorii care activează în cadrul acestora

Autori:

Crina Onuț, Manager, Departamentul Impozit pe Venit și Contribuții Sociale, EY România

Corina Mîndoiu, Partener Asociat, Departamentul Impozit pe Venit și Contribuții Sociale, EY România

Comisia Europeană pregătește o nouă Directivă care va reglementa activitatea platformelor online care lucrează cu liber profesioniști. Creșterea de aproximativ 500%, din ultimii cinci ani, a veniturilor din aplicațiile online de ride-sharing și livrare la domiciliu existente în Uniunea Europeană, până la 28 miliarde EUR în 2021, dar și faptul că 90% dintre platformele digitale active în această regiune le clasifică pe cele 28 de milioane de persoane care lucrează prin intermediul lor ca liber profesioniști au determinat Comisia Europeană să emită o propunere de Directivă, care să lămurească statutul acestor lucrători. În urma analizei relației lor reale cu platformele de lucru, e posibil ca anumite persoane să fie recalificate în angajați. În felul acesta, statele membre vor beneficia de venituri bugetare mai mari, prin colectarea impozitelor și contribuțiilor sociale. Ce efecte ar putea avea implementarea Directivei în România asupra unui astfel de model de business?

Ca întotdeauna, cifrele vorbesc. În studiul realizat de Comisia Europeană, pentru a vedea dacă există justificare pentru proiectul de Directivă, se arată că veniturile din activitatea platformelor existente în statele membre ale

Uniunii Europene au crescut spectaculos în ultimii cinci ani. O estimare conservatoare avansează o creștere de la 3 miliarde EUR în 2016 la 14 miliarde EUR în 2020, trei sferturi din aceste venituri provenind din platformele de transport și livrare. Mai mult, având în vedere prelungirea perioadei pandemice, viitorul pare că va aduce în continuare creșteri ale acestor valori.

În același timp, după cum observă Comisia, platformele online nu au angajați, ci lucrează cu liber profesioniști, PFA-uri sau microîntreprinderi, cum apar și în legislația noastră. 55% dintre cele 28 de milioane de persoane care lucrează prin intermediul platformelor obțin un venit mai mic decât salariul minim net orar din țara în care lucrează și petrec în medie 8 ore/săptămână îndeplinind sarcini neplătite (căutând și așteptând sarcini). Astfel, ca urmare a clasificării greșite a statutului lor de muncă, este posibil ca unele persoane care lucrează prin platforme să nu fie acoperite de drepturile și protecția acquis-ului UE și național în materie de muncă.

Pentru statele membre ale UE, clasificarea greșită a persoanelor care lucrează prin intermediul platformelor, implicit a veniturilor obținute de acestea, înseamnă de fapt mai puțini bani care ajung în bugetele publice. Persoanele care desfășoară activități independente tind să plătească taxe mai mici și rareori să plătească în sistemele de securitate socială. Lipsa siguranței juridice în ceea ce privește statutul de angajare împiedică statele membre să respecte normele de muncă, de securitate socială și fiscale. Astfel de provocări sunt resimțite mai ales în țările cu ponderi mai mari de oameni care lucrează prin intermediul platformelor (Germania, Franța, Italia, Spania, Țările de Jos, Polonia și România), care sunt, până în prezent, și cele mai active în ceea ce privește acțiunile politice relevante (alături de Austria, Belgia, Danemarca, Grecia, Irlanda, Luxemburg și Portugalia). Încercările viitoare ale statelor membre de a aborda provocările muncii pe platforme online sunt limitate,

printre altele, de dificultatea de a obține informații despre locul în care se desfășoară activitatea pe platformă și de către cine, mai ales dacă platformele au sediul într-o țară și funcționează prin intermediul unor persoane cu sediul în altă parte.

În plus, Directiva propune ca persoanele care lucrează prin intermediul platformelor digitale de ocupare a forței de muncă să aibă un statut de angajare determinat corect, în funcție de relația lor reală cu platforma de lucru și să beneficieze de drepturile de muncă și securitate socială cuvenite. Drept urmare, platformele digitale care în prezent exercită un anumit control asupra lucrătorilor ar putea fi nevoite să-și ajusteze termenii și condițiile, în așa fel încât lucrătorii să aibă parte de autonomie deplină, presupusă de activitatea independentă, adică să-și dezvolte propria clientelă sau să-și stabilească tarifele.

În România, doar în ultimele luni am asistat la intrarea pe piață a platformelor online de retail a unor jucători noi.

Ce va însemna pentru România și pentru colaboratorii platformelor on-line de la noi intrarea în vigoare a Directivei? Cum va corela legiuitorul român actualele prevederi despre relația de independență (i.e. criterii de independență, principiul substanței care prevalează asupra formei) cu prevederile Directivei, în ce măsură vor putea autoritățile fiscale să reclasifice relațiile de business cu platformele de lucru, cât de pregătite vor fi platformele de lucru să-și asume riscuri de business cu privire la o potențială reclasificare a relației într-o relație de angajare?

Evident, în baza acestui proiect de Directivă, este încă prematur să avem răspunsuri la aceste întrebări. Ne așteptăm însă ca autoritățile fiscale, în condițiile accentului pus pe întărirea colectării și pe nevoia de bani la buget, să aibă în vedere extinderea spectrului de controale fiscale către

persoane fizice (de ex., persoanele fizice care câștigă bani din social media) care obțin venituri din aplicațiile online de ride-sharing și livrare la domiciliu, dar și către platformele online cu care persoanele colaborează.

În concluzie, recomandăm platformelor online care desfășoară activități în România să urmărească îndeaproape cadrul legal actual (și Directiva transpusă, când va fi cazul) pentru condițiile de independență în cazul modelului lor de business (PFA, microîntreprinderi) și să facă o analiză a îndeplinirii acestora. O astfel de analiză realizată în mod proactiv poate reduce riscurile fiscale de reîncadrare în activități dependente în cazul unui control fiscal.

Fiscalitate: modificări ample de ultimă oră

Autori:

Răzvan Enache, Partner, Tax Advisory, Duncea, Ștefănescu & Associates

Cosmin Ştefănescu, Managing Partner, Duncea, Ștefănescu & Associates

În Monitorul Oficial al României (Partea I) nr. 1202/18.12.2021 a fost publicată **O.U.G. nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative** („OUG

130/2021”).

După cum era de așteptat, OUG 130/2021 aduce modificări ample cadrului legislativ actual.

Subliniem, în cele ce urmează, cele mai importante noutăți/modificări cu impact imediat/semnificativ:

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal („Legea 227/2015”)

Principalele prevederi legale ale Legii 227/2015 care au suferit modificări/completări aduse de OUG 130/2021, precum și forma aplicabilă ulterior intrării în vigoare, sunt:

1. Valoarea cadourilor în bani şi/sau în natură, inclusiv a tichetelor cadou oferite de angajatori angajaților sau copiilor minori ai angajaților, cu ocazia anumitor evenimente strict menționate în Legea 227/2015:

- reprezintă venituri neimpozabile în limita a 300 lei/persoană/eveniment;
- suma de 300 lei reprezintă, totodată, și limita până la care valoarea cadourilor în bani şi/sau în natură, inclusiv a tichetelor cadou oferite de angajatori, nu reprezintă venituri supuse reținerii contribuției de asigurări sociale.

Astfel, ca urmare a modificărilor/completărilor aduse de OUG 130/2021, **tratamentul fiscal** al cadourilor în bani şi/sau în natură, inclusiv a tichetelor cadou oferite de angajatori angajaților sau copiilor minori ai angajaților, cu ocazia anumitor evenimente strict menționate este următorul:

- **reprezintă venituri neimpozabile** în limita a 300 lei/persoană/eveniment;
- **nu se includ** în baza de calcul a contribuției de:
    - asigurări sociale (CAS) în limita sumei de 300 lei/persoană/eveniment;

- asigurări sociale de sănătate (CASS) în limita sumei de 300 lei/persoană/eveniment;
- asigurări pentru muncă, în limita sumei de 300 lei/persoană/eveniment.

Acest tratament se aplică veniturilor acordate de angajatori începând cu data de 01.01.2022.

2. Valoarea tichetelor cadou oferite în alte situații decât cele menționate reprezintă venituri supuse reținerii:

- contribuției de asigurări sociale;
- contribuției de asigurări sociale de sănătate, respectiv a
- contribuției asiguratorii pentru muncă.

Astfel, ca urmare a modificărilor/completărilor aduse de OUG 130/2021, **tratamentul fiscal** al tichetelor cadou oferite în alte situații decât cele menționate la pct. 1 mai sus este următorul:

- **reprezintă, în integralitate, venituri impozabile;**
- **se includ, în integralitate**, în baza de calcul a contribuției: *i)* de asigurări sociale; *ii)* de asigurări sociale de sănătate; *iii)* asiguratorii pentru muncă.

Acest tratament se aplică veniturilor acordate de angajatori începând cu data de 01.01.2022.

3. Se prelungește – până la data de 31.12.2022 – suspendarea aplicării prevederilor potrivit cărora:

- sumele plătite de societăți pentru educația timpurie a copiilor angajaților sunt nedeductibile fiscal la stabilirea profitului impozabil;
- sumele plătite de societăți pentru educația timpurie a copiilor angajaților se scad, în limita unui plafon de 1.500 lei/lună/copil, din impozitul pe profit/impozitul pe salarii/TVA/acciza datorate bugetului de stat.

Astfel, **până la data de 31.12.2022, cheltuielile** pentru funcționarea corespunzătoare a creșelor și grădinițelor aflate în administrarea contribuabililor **sunt considerate cheltuieli cu deductibilitate limitată** și **intră sub incidența limitei de 5%** stabilite pentru acestea, aplicată asupra valorii cheltuielilor cu salariile personalului.

4. Se aplică **cota redusă de TVA** de **5%**:

- la livrarea de energie termică în sezonul rece, destinată anumitor categorii de consumatori;
- la locuințele care au o suprafață utilă de maximum 120 mp, exclusiv anexele gospodărești, a căror valoare, inclusiv a terenului pe care sunt construite, este cuprinsă între suma de 450.000 lei și suma de 700.000 lei, exclusiv TVA, achiziționate de persoane fizice în mod individual sau în comun cu altă persoană fizică/alte persoane fizice.

Această facilitate se aplică pentru o singură locuință a cărei valoare este cuprinsă în intervalul amintit. **Totodată, se abrogă prevederea potrivit căreia crește plafonul** (de la 450.000 lei la 140.000 EUR, *la cursul de schimb comunicat de BNR, valabil la data de 1 ianuarie a fiecărui an*) sub a cărei valoare (dar cu respectarea celorlalte condiții) societățile pot livra locuințe cu aplicarea cotei reduse de TVA (i.e. 5%).

Data de la care se aplică aceste prevederi este data de 01.01.2022.

5. Se introduce, **cu titlu de noutate, termenul „RO e-Transport”**, care reprezintă sistemul național de monitorizare a transporturilor de bunuri pe teritoriul național.

Procedura de aplicare a monitorizării transporturilor de bunuri pe teritoriul național va fi stabilită prin ordin al ministrului finanțelor.

▉ Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale („Legea 241/2005”)

Principalele modificări/completări aduse Legii 241/2005 sunt:

- **reținerea/încasarea anumitor impozite și contribuții și neplata, în termen de 60 de zile de la termenul de scadență, constituie infracțiune;**
- impozitele și contribuțiile relevante ale căror reținere/încasare și neplată constituie infracțiune sunt:

1. impozitul pe veniturile din salarii și asimilate salariilor;
2. contribuția de asigurări sociale;
3. contribuția de asigurări sociale de sănătate;
4. impozitul cu reținere la sursă pe veniturile obținute din România de nerezidenți;
5. impozitul pe veniturile sub formă de dobânzi;
6. impozitul pe veniturile din alte surse;
7. contribuția la fondul pentru mediu (2% din veniturile realizate din vânzarea deşeurilor, obţinute de către deţinătorul deşeurilor, persoană fizică sau juridică).

Termenul de intrare în vigoare a acestor prevederi este data de 01.03.2022.

▉ Principale modificări/completări aduse altor acte normative

1. Bilete de valoare:

- biletele de valoare care pot fi acordate angajaților (i.e. *tichete de masă, tichete cadou, tichete de creşă, tichete culturale şi vouchere de vacanţă*) trebuie emise doar pe suport electronic;
- biletele de valoare emise pe suport hârtie până la data

de 31 ianuarie 2022 sunt și rămân valabile până la expirarea datei de valabilitate înscrise pe acestea;
- tichetele cadou nu pot fi acordate decât salariaților, fiind interzisă acordarea acestora către alte categorii de beneficiari.

2. Facturare:

- facturarea B2B a unor produse încadrate cu risc fiscal ridicat *se va face obligatoriu, începând cu data de 01.07.2022, prin transmiterea facturilor în sistemul RO e-Factura*;
- în perioada 01.04.2022 – 30.06.2022, facturarea B2B a unor produse încadrate cu risc fiscal ridicat *se poate efectua* prin transmiterea facturilor în sistemul RO e-Factura;
- lista produselor încadrate cu risc fiscal ridicat se va adopta prin ordin al președintelui ANAF.

3. Salariu minim:

- salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată poate fi aplicat pentru un salariat pentru o perioadă de maximum 24 de luni de la momentul încheierii contractului individual de muncă;
- această prevedere a fost clarificată prin Ordonanță de Urgență (*adoptată de Guvern în data de 28.12.2021, dar nepublicată încă*), în sensul în care 01.01.2022 reprezintă data de la care va fi calculată perioada de 24 de luni.

4. Prorogarea unor termene:

- se prelungește termenul pentru depunerea cererii de anulare a accesoriilor aferente obligațiilor bugetare principale restante la data de 31.03.2020. Noul termen până la care cererea menționată mai sus (*cu îndeplinirea în mod corespunzător a celorlalte condiţii prevăzute*) poate fi depusă de către contribuabili este 30.06.2022;

- se prorogă, până la data de 31.12.2025, termenul până la care sunt aplicabile obligații cu privire la calcularea, declararea și plata, de către anumiți agenți economici, a *„impozitului pe monopolul natural din sectorul energiei electrice şi al gazului natural”*;
- se prorogă, până la data de 31.12.2025, termenul până la care sunt aplicabile obligații cu privire la calcularea, declararea și plata, de către anumiți agenți economici, a *„impozitului pe veniturile din activităţile de exploatare a resurselor naturale, altele decât gazele naturale*”.

Contracte de vânzare de bunuri. Garanții asociate. Modificări legislative importante

Autori:

Matei Dimoftache, Partner, Head of Banking & Finance, Duncea, Ștefănescu & Associates

Alexandra Leaua, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates

În Monitorul Oficial al României nr. 1245/30.12.2021 a fost publicată **O.U.G. nr. 140/2021 privind anumite aspecte**

referitoare la contractele de vânzare de bunuri („OUG 140/2021”).

▉ OUG 140/2021:

– Transpune în legislația națională Directiva (UE) 2019/771 a Parlamentului European și a Consiliului din data de 20 mai 2019 **privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri,** de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei 2009/22/CE și de abrogare a Directivei 1999/44/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene în data de 22 mai 2019.

– Stabilește: *i)* cadrul legal cu privire la contractele de vânzare încheiate între vânzător și consumator, în special norme privind conformitatea bunurilor cu contractul; *ii)* măsurile corective în caz de neconformitate; *iii)* modalitățile de punere în aplicare a respectivelor măsuri corective; *precum și* garanțiile comerciale în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor și a unei bune funcționări a pieței interne.

▉ Domeniul de aplicare al OUG 140/2021:

- OUG 140/2021 **se aplică** contractelor de vânzare încheiate între un consumator și un vânzător. Contractele încheiate pentru furnizarea de bunuri care urmează să fie fabricate sau produse sunt, de asemenea, considerate contracte de vânzare potrivit prevederilor OUG 140/2021.
- OUG 140/2021 **nu se aplică** contractelor privind furnizarea de conținut digital sau de servicii digitale. *Prin excepție*, aceasta **se aplică conținutului digital sau serviciilor digitale** care sunt încorporate în bunuri sau interconectate cu acestea și care sunt furnizate împreună cu bunurile care fac obiectul contractului de vânzare, indiferent dacă conținutul digital sau serviciul digital respectiv este furnizat de către vânzător sau de către un terț.

Nota bene: OUG 140/2021 nu se aplică:

- suportului material care servește exclusiv ca suport al conținutului digital;
- bunului vândut prin executare silită sau în alt mod, ca efect al legii;
- contractelor de vânzare de bunuri de ocazie vândute la licitații publice.

▉ Aspecte reglementate:

OUG 140/2021 reglementează aspecte precum:

- cerințele subiective și obiective de conformitate ale bunurilor ce fac obiectul contractelor de vânzare;
- instalarea bunurilor;
- drepturile terților;
- răspunderea vânzătorului;
- sarcina probei;
- măsurile corective în caz de neconformitate;
- repararea sau înlocuirea bunurilor;
- reducerea de preț;
- încetarea contractului;
- garanții comerciale;
- dreptul la acțiune în regres;
- informarea consumatorilor;
- sancțiuni.

Caracterul imperativ al OUG 140/2021 este prevăzut în mod expres în cuprinsul acesteia, după cum urmează: „*Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezenta ordonanță de urgență, consumatorul nu poate fi obligat la niciun acord de natură contractuală care, în defavoarea sa, exclude aplicarea dispozițiilor prezentei, derogă de la acestea sau le modifică efectele înainte ca neconformitatea bunurilor să fie adusă la cunoștința vânzătorului de către consumator*”.

Totuși, OUG 140/2021 prevede că vânzătorul „*poate să ofere consumatorului condiții contractuale mai favorabile nivelului*

de protecție asigurat prin prezenta ordonanță de urgență”.

▉ Sancțiuni:

Nerespectarea prevederilor Ordonanței reprezintă **contravenție** și, în funcție de *(i)* prevederile nerespectate, *(ii)* de consecințele acesteia și de *(iii)* gradul de repetabilitate al acesteia, **se sancționează cu amendă începând cu suma de 2.000 lei, putând ajunge chiar la suma de 25.000 lei.** De asemenea, odată cu aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale, agentul constatator, respectiv reprezentantul împuternicit al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, poate dispune ca măsură **remedierea, înlocuirea ori restituirea contravalorii produsului**, după caz.

▉ Dispoziții tranzitorii:

OUG 140/2021:

- intră în vigoare la data de **1 ianuarie 2022**, cu excepția art. 18 privitor la sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării prevederilor legii, care intră în vigoare în termen de 10 zile de la data publicării în Monitorul Oficial, respectiv în data de **9 ianuarie 2022**;
- se aplică contractelor încheiate după data de 1 ianuarie 2022;
- **abrogă**, începând din data de 1 ianuarie 2022, **Legea nr. 449/2003 privind vânzarea produselor și garanțiile asociate acestora**, republicată în Monitorul Oficial nr. 347 din 6 mai 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Surprizele oferite la final de an în privința tichetelor cadou și ce trebuie să ia în calcul companiile

Autori:

Andra Ciotic, Senior Manager, Departamentul Impozit pe Venit și Contribuții Sociale, EY România

Stela Andrei, Partener Asociat, Departamentul Impozit pe Venit și Contribuții Sociale, EY România

Guvernul a rezolvat problema tichetelor cadou, care trena de mai mulți ani, într-un mod neașteptat: interzice acordarea acestora în orice alt scop decât cel social, altor persoane decât angajaților proprii.

Palatul Victoria a stabilit însă doar ce se va întâmpla de acum înainte și nu a adus lămuriri suplimentare asupra tratamentului fiscal al tichetelor cadou deja acordate de către companii angajaților partenerilor de afaceri. Ultima modificare fiscală privind tichetele cadou a fost cea de la sfârșitul anului trecut, când, tot în luna decembrie, au fost introduse în legislația fiscală prevederi specifice legate de tratamentul avantajelor în bani și/sau în natură primite de la terți – tocmai în ideea de a acoperi în special situația tichetelor cadou acordate angajaților partenerilor de afaceri.

Prin noua Ordonanță, în contextul beneficiilor acordate angajaților proprii, Guvernul a mai decis că valoarea neimpozabilă a tichetelor cadou ce pot fi acordate de Crăciun, Paște, sărbătorile similare ale altor culte religioase, cu ocazia zilei de 8 martie sau 1 iunie să crească de la 150 la 300 de lei pentru fiecare beneficiar. Această creștere a valorii neimpozabile este aplicabilă începând cu veniturile aferente lunii ianuarie 2022.

Ce alte probleme mai „rezolvă” această Ordonanță de urgență? Începând cu veniturile lunii ianuarie 2022, situația este elucidată: tichetele cadou acordate angajaților în scop social, cu orice altă ocazie în afara celor specific menționate în legislația fiscală, se supun atât impozitului pe

salarii, cât și contribuțiilor sociale obligatorii. În acest fel, sunt eliminate dubiile cu privire la acele alte situații în care se puteau acorda tichete cadou angajaților, potrivit legii, drept cheltuieli sociale, în afara ocaziilor specific prevăzute de legislația fiscală, dar aplicând tratamentul favorabil de la contribuții sociale.

Ordonanța-trenuleț adoptată la finalul săptămânii trecute stabilește că, odată cu intrarea în vigoare a actului normativ, mai precis începând cu 18 decembrie 2021, se interzice acordarea de tichete cadou altor categorii de beneficiari decât angajaților proprii, ocazional, pentru cheltuieli sociale. În consecință, legislația fiscală este modificată în același sens și sunt eliminate din categoria veniturilor din alte surse biletele de valoare sub forma tichetelor cadou, acordate pentru campaniile de marketing, studiul pieței, promovarea pe piețe existente sau noi, pentru protocol, pentru reclamă și publicitate, „altele decât cele prevăzute la art. 76 alin. (3) lit. h) și alin. (4) lit. a) din Codul fiscal”.

Însă actul normativ adoptat nu clarifică în niciun fel tratamentul fiscal aplicabil pentru tichetele cadou acordate deja de companii salariaților partenerilor lor comerciali. Iar Administrația Fiscală are deja lansată, din 2019, o campanie de controale care vizează chiar tichetele cadou acordate salariaților partenerilor de afaceri. Astfel, în cadrul operațiunii denumite „Pandora”, Antifrauda a considerat că tichetele acordate de companii salariaților partenerilor lor comerciali, în cadrul unor campanii de promovare/marketing a produselor și/sau serviciilor proprii, constituie venituri de natură salarială pentru care plătitorii de venituri ar fi fost ținuți să rețină și să plătească impozit pe venituri din salarii și contribuții sociale obligatorii. În plus, companiile în cauză au primit și avize de inspecție fiscală, prin intermediul cărora erau informate că le vor fi controlate impozitul pe venituri din alte surse, impozitul pe venituri

din salarii și contribuții sociale obligatorii.

Mulți dintre agenții economici aflați în această situație au contestat obligațiile, doar că direcția de soluționare a contestațiilor din cadrul ANAF nu pare să fi luat, până acum, nicio decizie asupra contestațiilor formulate de către contribuabili.

Varianta de compromis propusă în cadrul unor reuniuni ce au avut loc între reprezentanții mediului de afaceri și Ministerul Finanțelor a fost aceea a unei amnistii, pentru a rezolva problema pentru trecut.

Tot în contextul întâlnirilor cu Ministerul de Finanțe, înainte de promovarea Ordonanței mai sus menționate, a fost subliniată importanța emiterii unor reglementări specifice, pentru ca tuturor companiilor să le fie clar în ce condiții pot acorda tichetele cadou. De exemplu, dacă se poate avea în vedere o plafonare sau o limitare a numărului de tichete cadou care pot fi acordate de către o societate cu obligații fiscale reduse, excesul urmând să fie impus cu toate taxele salariale. Doar că Guvernul a tăiat dintr-o lovitură nodul gordian, excluzând pur și simplu posibilitatea acordării tichetelor către angajații partenerilor, sancționând contravențional, începând cu 28 decembrie 2021, cu 14 puncte de amendă – respectiv 32.200 lei (raportându-ne la nivelul actual al salariul minim brut pe țară), nerespectarea interdicției de acordare a tichetelor cadou în alte situații decât cele prevăzute de lege.

Prin urmare, acele companii care și-au propus totuși pentru acest final de an să mai acorde tichete cadou angajaților partenerilor de afaceri (chiar daca legea o interzice) ar trebui să-și asume expunerea pentru o contravenție destul de substanțială începând cu 28 decembrie. Amenda ar fi aplicabilă și dacă se plătesc toate taxele salariale pentru tichetele cadou acordate.

Acum că începutul a fost făcut și putem privi mai clar spre viitor, interesul tuturor părților este de a debloca situația și pentru trecut, așa că sunt așteptate de la Guvern sau Parlament măsuri de remediere care să rezolve problemele perioadei anterioare cât mai repede posibil.

Tax Magazine nr. 6 noiembrie – decembrie 2021

Editorial

- **Marilena Ene**
  Un altfel de editorial pentru sfârșitul anului 2021
  10 motive pentru care să investești în România

De actualitate

- **Cristina Oneț**
  Autoritatea Vamală Română – între realitate și reformă
- **Simona Tudor, Stela Andrei, Răzvan Ungureanu, Florina Parîng**
  Cadourile de Crăciun – între tradiție și fiscalitate

Impozite directe

- **Ioana Maria Costea, Despina Martha Ilucă**
  Artiștii, aurul și… Codul fiscal

Impozite indirecte

- **Delia Cataramă, Bogdan Costea, Diana Dănilescu**
  Deducerea TVA – legătura directă și imediată între achiziții și livrări. CJUE, în cauza C-334/20, Amper Metal Kft

Procedură fiscală

- **Andreea Florian, Mihail Petcu**
  Recalificarea diurnelor în venituri salariale – subiect de dispute fiscale
- **Ionuț Măstăcăneanu, Andrada Goriță, Elena Căpățînă**
  DAC 7 – O nouă obligație de raportare către autoritățile fiscale

Contabilitate

- **Jeni Leuca**
  Operațiunile de dizolvare și lichidare – implicații contabile și fiscale. Studiu de caz

Minute de practică unitară

- **Viorel Terzea**

Jurisprudență fiscală națională

- **Viorel Terzea**
  Sinteză de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

- Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada noiembrie-decembrie 2021